ՄԱՅԻՍԻ ԱՐՁԱԳԱՆԳ

ՈՂՋ ԼԵՐ, ՄԱՐԻԱՄ

(« La chiesa di polenta » քերթուածէն հատուած մը)

..... Գիւղէն. կը զոլանջէ
Զանգն ազգարար։ Զանգակատունն յարուցեալ
Բլրէ բբլուր կ'երգէ գիւղին՝
Ո՛ղջ լեր, Մարիամ։

Ո՛ղջ լեր, Մարիամ։ Երբոր ողջոյնը խոնարհ
Ջեփիւռներու թեւերուն վրայ կը սուրայ,
Գլուխ կը բանան մահացուները տրխեղծ
Տանդէն ու Հարոլտ։

Սըրինգներու մեղմ եւ յուշիկ մեղեդի՛մ
Կ'անցնի անտես՝ երկնից, երկրիս ընդմէջէն.
Թրգ. Հ. Ն. Փ.

Ոգինե՞ր են երբեմնի, որ դեռեւս կան,
Ու պիտի՛լլան ...։

Ու մոռացօնք մ'անոյշ կեանքի տաժանքին,
Հառաչ մ'անդորր խոկումներով պատարուն,
Արտասուելու կաթոգին տենչ մը հեշտին,
Հոգին ամբողջ կը պատեն։

Գազան, անբան, իր, կը լռեն։ Վարդենի
Վերջալոյսն արդ կապոյտին վրայ կը ներկուի.
Կը մրմնջեն ալետատան բարձունքներն,
Ո՛ղջ լեր, Մարիամ։

G. CARDUCCI

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐԻ ՄԸ ԷՋԵՐԷՆ

ԿԱՄՔ ԵՒ ԳՈՐԾ

Թռչունի թեւ կ'ուզեմ ես,
Ճըռուողական դայլայլիկ,
Ծաղիկներու բոյրն ու տես
Գոյն քան ըզգոյն գեղեցիկ։

Թագ մը կ'ուզեմ ոսկեհուռ,
Արքունական ծիրանի,
Մեծ միտքերուն հանճար սուր,
Անոնց համբաւն անուանի։

Փառքն ունենալ կ'ուզեմ դեռ
Առաքինւոյն և պարծանք,
Եւ քան ամէն ինչ ի վեր՝
Պատիւ անձիս ու յարգանք։

Կ'ուզեմ... և ալ ի՞նչ գիտնամ,
Բայց խենդ միայն ուզելու՝
Պարտքերուս մէջ շատ անգամ
Կը գըտնըւիմ զանցառու։

Ի՞նչ շահ միայն ուզելէն՝
Եթէ ոչ խօլ մի պատրանք,
Քանի որ դեռ լըրջօրէն
Չունիմ տեղուն աշխատանք։

Ո՛չ, կամք միայն չի բաւեր,
Եթէ ստուգիւ կ'ուզեմ ես
Դիրք մ'ունենալ պատուաբեր,
Հարկ է քըրտնիմ մեծապէս։

ՌԻՆԱՆՑԻ

ՄԱՆՈՒԿՆ ՈՒ ԿԱՒԸ

Տըղայ մը ձեռքն առած կաւ
Ըզբօսանքի պատճառաւ,
«Ի՞նչ ես, կ'ըսէր, դու ինչ ես
Որ անուշ հոտ կը բուրես»։

Պատասխանեց նա խսկոյն.
«Կաւ եմ անարգ, յետնագոյն,
Բայց վարդերու հետ քընքուշ
Կ'ապրիմ ես հեշտ ու անոյշ»։

— Թէ սիրտ ունիս երկաթի,
Կ'ուզե՞ս փոխել զայն ոսկի.
Բարի և կիրթ հոգիներ
Միշտ ունեցիր քեզ ընկեր։

Թրգ. Հ. Թ. ԹՈՎՄԱՅԱՆ

ԼՈՐՏ ՊԱՅՐԸՆ

(Շար. տես «Բազմավէպ» 1932, էջ 178)

Խեղճ բանաստեղծն իր ամուրի կեանքէն տնտեսական տագնապալի կացութիւն մը ժառանգած էր. ահագին պարքեր ունէր, որոնց համար քանիցս, տանը մէջ, կնոջը ներկայութեան դատական հետապնդումներու ենթարկուած էր, կարասիները պաշտօնապէս գրաւի տակ առնուած էին, և չէր կրնար նաեւ ժառանգած կալուածներն ու հողերը ծախելով այդ տխուր կացութենէն փրկուիլ՝ քանի որ անոնք եւս, տակաւին նախորդ լորտին ձգած պարքերուն փոխարէն գրաւուած էին։

Այս պայմաններուն մէջ, Լէյտի Պայրըն իր ծնողքէն հրահանգուած և անոնց պասսուհիին օգնութեամբ աղջիկը հետն առնելով՝ իր հայրենական գիւղը, Սիհամ քաշուեցաւ։ Երեկոյեան դէմ Լորտ Պայրըն տուն վերադարձին, ընտանեկան բոյնը դատարկ գտաւ։ Անմիջապէս Ատային նընջասենեակը վազեց, ուր անկողնին վրայ գնդասեղով զարնուած նամակ մը գտաւ. կնոջը գիրն էր, որով կ'իմացնէր թէ՝ Ատային հանգստութեան և իր առողջութեան համար քիչ մը ատեն ծնողաց տունը կ'երթար։

Մեկնած էր՝ առանց ճաս բարովի և առանց որ հայրը անգամ մ'ալ համբուրէր իր աղջիկը, Ատային անոյշ և ժըպտագին աչքերը։ Յաջորդ առաւօտուն Պայրըն կնոջմէն նամակ մը կը ստանար, ճամբայէն գրուած, որուն մէջ քաղցր ոճով մը ցաւ յայտնած էր մեկնելուն համար, և յուսամ թէ, գրեր էր, քիչ ատենէն դուն ալ Միլպանքներու բնակարանը կու գաս մեզի հետ հանգչելու և կազդուրուելու։

Երրորդ առաւօտը զօրաւոր հարուած մը իջաւ Պայրընի սրտին, երբ իր անեմը իջաւ Պայրընի սրտին, երբ իր անեմը իջաւ վերջնագիր մը ստացաւ պաշտօնական դրոշմաթուղթի վրայ գրուած, որով կը հաղորդէր իրեն թէ՝ անխոստովանելի պատճառներով, որոնց միակ պաշտպանն ինքն էր, անհրաժեշտ տասիանատուն ինքն էր, անհրաժեշտ նկատուած էր կեանքի և ընչից վերջնական բաժանում մը և թէ իր կինն ու աղջիկը վերստին տեսնելու յոյսեր պէտք չէր տածել այլեւս։

Պայրընի մահէն վերջ հրատարակուած մտերիմներու յիշատակներէն և իր թղթակցութիւններէն դատելով կարելի է բացարձակ համոզում զոյացնել թէ՝ Պայրընն բոլորովին անգիտակ էր մարդակերպ, աւելի ճիշտ՝ հրեշտակագեղ հրէշներու լարած թակարդներէն և կը կարծէր որ Լէյտի Պայրընն իսկապէս ջղային սրտնեղութեան մը մէջ լքած էր տունը՝ քիչ մը ատեն հանգչելու համար։

Մաքրակրօն անգլիացիներն ու անգլուհիները մոռցան թէ Պայրընը քիչ առաջ համբաւի պատուանդանի կատարը բարձրացուցած էին. յետադարձ շարժումով անխնայ հարուածեցին զայն ու փորձեցին թաւալել զրպարտութեանց տիղմին մէջ։ Բարոյականի այդ ինքնակոչ ասպետները առանց երբեք գիտնալու բուն պատճառը Լէյտի Պայրընի բաժանման, կարծեցին արդարութեան վհիրը գործադրել գլխատելով նախ զրպարտուած Պայրընը, և ապա փորձելով այդ վատութեան արդարացումը փնտռել՝ իրենց յօրինած աղտոտ յերիւրանքներն իբր ճշմարտութիւն հռչակելով։ Սակայն ի վերջոյ ճշմարտութիւն հռչակելով։ Սակայն ի վերջոյ ճշմարտութիւն

digitised by A.R.A.R.@